

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๘

บทบรรณาธิการ

คำถาม คำร้องขอครอบครองปรปักษ์ เป็นคำร้องขออันจะทำได้แต่ฝ่ายเดียวหรือไม่ ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่ทนายทอื่นของผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดิน เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๗๘๐/๒๕๖๕ คำร้องขอครอบครองปรปักษ์ของผู้ร้องเป็นคำคู่ความที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมิได้บัญญัติว่าเป็นคำร้องขออันจะทำได้แต่ฝ่ายเดียว กรณีจึงต้องส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่ทนายทของ ส. หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสคัดค้าน ทั้งนี้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๑ (๒) เมื่อฟังได้ว่า ส. มีบุตร ๑๐ คนรวมผู้คัดค้าน การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องขอครอบครองปรปักษ์ที่ดินของผู้ร้องให้แก่ ก. เพียงคนเดียว ต่อมาภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ปรากฏว่าผู้คัดค้านซึ่งเป็นทนายทคนหนึ่งของ ส. และเป็นผู้จัดการมรดกของ ส. ด้วยยื่นคำร้องว่า ผู้คัดค้านไม่ได้รับสำเนาคำร้องขอครอบครองปรปักษ์ที่ดิน และมาทราบภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ที่ดินโดยการครอบครองปรปักษ์ว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอครอบครองปรปักษ์จึงไม่มีโอกาสยื่นคำคัดค้าน เช่นนี้ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องขอของผู้ร้องให้แก่ ก. เพียงคนเดียวแล้วดำเนินการกระบวนการพิจารณาไต่สวนคำร้องขอครอบครองปรปักษ์ของผู้ร้องโดยมิได้มีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องขอให้แก่ทนายทอื่นของ ส. เป็นการดำเนินกระบวนการผิดหลงไม่ชอบด้วยมาตรา ๒๑ (๒) ประกอบมาตรา ๒๗ ชอบที่ศาลชั้นต้นจะต้องเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบดังกล่าวและคำสั่งศาลชั้นต้นที่ว่า ผู้ร้องได้กรรมสิทธิ์ที่ดินเสียด้วย

คำถาม เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินมีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของในทะเบียนอ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ศาลชั้นต้นไม่ส่งสำเนาคำร้องให้แก่บุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามที่ปรากฏในทะเบียนทราบ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๖๘/๒๕๖๕ โจทก์ยื่นคำขอยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งมีชื่อ ธ. และ ค. บุตรทั้งสองคนของจำเลยที่ ๒ เป็นเจ้าของในทะเบียน อันเป็นกรณี

ที่ทรัพย์สินที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้านี้ตามคำพิพากษาอ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา มีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของในทะเบียนตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๙๘ วรรคหนึ่ง เมื่อเจ้าพนักงาน บังคับคดีมีคำสั่งยกคำร้องของโจทก์ที่ขอยึดที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว โจทก์ยื่นคำร้อง ต่อศาลขอให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์ดังกล่าวโดยอ้างว่า เป็นทรัพย์สิน ของจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา คำร้องของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่เจ้านี้ ตามคำพิพากษายื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึด ทรัพย์สินตามมาตรา ๒๙๘ วรรคสาม ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ศาลส่งสำเนาคำร้อง แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีและบุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามที่ปรากฏ ในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่นทราบ เพื่อให้ใช้สิทธิคัดค้านตามกฎหมาย แต่ศาลทรัพย์สิน ทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำสั่งว่า “นัดไต่สวน สำเนาคำร้องพร้อมหมาย แจ้งวันนัดไต่สวนให้เจ้าพนักงานบังคับคดีและจำเลยที่ ๒...” โดยไม่ส่งสำเนาคำร้องให้แก่ บุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามที่ปรากฏในทะเบียนทราบ ทั้งที่ตามทะเบียนหย่า ระหว่างจำเลยที่ ๒ กับ น. มีบันทึกท้ายทะเบียนหย่าให้ ๓. และ ค. อยู่ในอำนาจปกครอง ของฝ่ายหญิงจึงเป็นกรณีที่มีได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่งในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม ถือเป็นกระบวนการ ที่ผิดระเบียบตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและ วิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๖ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗

คำถาม คดีที่ศาลมีคำพิพากษามาขอม ถือว่าประเด็นแห่งคดีได้รับการวินิจฉัย เสร็จเด็ดขาดไปแล้วหรือไม่ และผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องตามคำพิพากษามาจากโจทก์เดิม ถือเป็นคู่ความเดียวกันกับโจทก์เดิมหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๙๐/๒๕๖๕ คดีก่อนธนาคาร ศ. เป็นโจทก์ฟ้อง ๓. กับพวก รวม ๖ คน ให้รับผิดเรื่อง ยืม ค่าประกัน จำนอง ทั้งสองฝ่ายตกลงกันได้โดยทำสัญญา ประนีประนอมยอมความมีใจความว่า จำเลยทั้งหกตกลงชำระหนี้ให้แก่โจทก์ หากผิดนัด งดโตงงดหนึ่งยอมให้บังคับคดียึดที่ดินทรัพย์จำนองออกขายทอดตลาด ศาลชั้นต้นพิพากษา ตามยอมถือได้ว่าประเด็นแห่งคดีได้รับการวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดไปแล้วโดยคำพิพากษา

ตามยอม การที่จำเลยทั้งหกผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความเป็นเรื่องที่ธนาคาร ศ. รวมถึงโจทก์ซึ่งเป็นผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนชอบที่จะต้องดำเนินการในชั้นบังคับคดีในคดีเดิม คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ในฐานะผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. ซึ่งรับโอนสิทธิเรียกร้องมาจากธนาคาร ศ. อีกทอดหนึ่งประสงค์ที่จะบังคับจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาด ซึ่งมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสี่ต้องรับผิดชำระหนี้ตามสัญญาจำนองหรือไม่ เพียงใด คำฟ้องของโจทก์คดีนี้หาใช่เป็นคำฟ้องในกระบวนการพิจารณาชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาไม่ เมื่อทรัพย์จำนองในคดีก่อนและคดีนี้เป็นทรัพย์จำนองรายเดียวกัน และโจทก์เป็นผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องนี้มาจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ. ซึ่งรับโอนมาจากธนาคาร ศ. โจทก์เดิมอีกทอดหนึ่งจึงเป็นกรณีที่คู่ความเดียวกันในคดีก่อนซึ่งมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วรื้อร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน ต้องห้ามเป็นฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘ ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๘๙/๒๕๖๕ วินิจฉัยเช่นกัน)

คำถาม ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินอาคารโรงงานและบ้านพักคนงานที่ต่อเติมขึ้นใหม่ แต่คำขอท้ายคำร้องขอกลับขอให้ปล่อยทรัพย์สินบ้านพักคนงานและโรงเก็บของที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้ ศาลมีคำสั่งให้ยกคำร้องขอ คดีถึงที่สุด ผู้ร้องมายื่นคำร้องขอให้ปล่อยอาคารโรงงานที่ต่อเติมขึ้นใหม่โดยมีคำขอท้ายคำร้องขอครบถ้วน เป็นร้องซ้ำกับคดีก่อนหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๖/๒๕๖๕ แม้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินพร้อมอาคารสิ่งปลูกสร้างวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ แต่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอปล่อยทรัพย์สินที่ถูกยึดวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ อันเป็นเวลาภายหลังจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ ที่แก้ไขใหม่โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐ มีผลใช้บังคับวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป จึงต้องใช้บทบัญญัติที่แก้ไขใหม่มาบังคับใช้แก่คดีนี้

เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินพร้อมอาคารสิ่งปลูกสร้างก่อนวันที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๒๓ ที่แก้ไขใหม่มีผลใช้บังคับ การยื่นคำร้องขอปล่อยทรัพย์สิน

ที่ถูกยึดภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันยึดทรัพย์ตามมาตรา ๓๒๓ ที่แก้ไขใหม่ยังไม่ได้บังคับจึงไม่อาจกระทำได้ เมื่อศาลชั้นต้นพิพากษายกคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินในคดีก่อนของผู้ร้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ผู้ร้องยื่นฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งไม่รับฎีกา คดีถึงที่สุด ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ถูกยึดเป็นคดีนี้ ถือได้ว่ามีพฤติการณ์พิเศษแล้ว ผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องขอปล่อยทรัพย์สินที่ยึดตามมาตรา ๓๒๓ ได้

คดีก่อนผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินอาคารโรงงานและบ้านพักคนงานที่ต่อเติมขึ้นใหม่ แต่คำขอท้ายคำร้องขอกลับขอให้ปล่อยทรัพย์สินบ้านพักคนงานและโรงเก็บของที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้ แม้โจทก์ยื่นคำให้การแก้คดีว่าผู้ร้องมิได้มีคำขอให้ปล่อยทรัพย์สินอาคารโรงงานที่ต่อเติมขึ้นใหม่ ผู้ร้องก็มีได้แก้ไขข้อบกพร่องจนกระทั่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ในชั้นอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าผู้ร้องมิได้อุทธรณ์ในประเด็นส่วนที่เกี่ยวกับบ้านพักคนงานที่ต่อเติมขึ้นใหม่ จึงเป็นอันยุติไปตามคำสั่งศาลชั้นต้น ส่วนประเด็นที่ขอให้ปล่อยอาคารโรงงานที่ต่อเติมขึ้นใหม่ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องมีคำขอให้ถอนการยึด จึงไม่มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย พิพากษายืน และศาลฎีกาให้ยกคำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้รับฎีกาของผู้ร้องและไม่รับฎีกาของผู้ร้องคดีถึงที่สุด การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ปล่อยอาคารโรงงานที่ต่อเติมขึ้นใหม่เป็นคดีนี้โดยมีคำขอท้ายคำร้องขอครบถ้วน แต่ก็เป็นการยื่นคำร้องขอโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันกับคดีก่อนที่อ้างว่าทรัพย์สินสองในสี่รายการที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้เป็นของผู้ร้องหรือไม่ โดยผู้ร้องอาจแก้ไขข้อบกพร่องในส่วนคำขอท้ายคำร้องให้รับกับข้ออ้างอันอาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาได้ในคดีเดิมได้ เท่ากับเป็นการแก้ไขคำร้องขอในคดีเดิมให้สมบูรณ์ขึ้น ถือว่าผู้ร้องซึ่งเป็นคู่ความเดียวกันกับผู้ร้องคดีก่อนหรือร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน จึงเป็นร้องซ้ำกับคดีขอให้ปล่อยทรัพย์สินคดีก่อนต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๘

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ